

Elke druppel telt!

Samen bewust,

creatief en duurzaam

omspringen met water.

't is schoon wat we samen

doen voor onze toekomst

Inhoud

Het klimaat verandert	3
Water in de stad, een uitdaging	5
Klimaatadaptatieplan #VANRSL	7
Meer ruimte voor water in de stad	11
Inspirerende projecten in eigen stad	14
Tristans tips voor huis en tuin	26

Het klimaat verandert

Niet alleen op de Noordpool of in Australië, maar ook bij ons. Hitte, droogte, meer neerslag en een stijging van de zeespiegel hangen ons boven het hoofd. In Vlaanderen betekent dit warme, droge zomers met hevige regenbuien en nattere winters.

Ook in Roeselare zijn de gevolgen al voelbaar. Harde regenbuien zorgen voor overstromingen, verharding leidt tot ondraaglijke hitte of wateroverlast, en hittegolven drogen de natuur uit. Om de vele klimaatuitdagingen van de toekomst het hoofd te bieden, is er het **Klimaatadaptatieplan #VANRSL**.

Als **stad en samenleving** willen we anticiperen en ons met slimme ingrepen wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Maar we willen ons ook aanpassen en leren om eco-vriendelijker te leven.

Minstens even belangrijk is wat jij kan doen. Ook in **eigen huis en tuin** kan een belangrijke klimaatadaptieve bijdrage geleverd worden.

Tref je de juiste voorbereidingen, dan is je woning koeler, overleef je tuin droge periodes en vermijd je natte voeten in de kelder.

Laten we samen van Roeselare een leefbare stad maken, nu en in de toekomst. En laten we vooral bewuster, creatiever en duurzamer omspringen met water. Want **elke druppel telt**.

Benieuwd...

- Wat de grote handvaten zijn die in het **Klimaatadaptatieplan** staan beschreven?
- **Wat wij doen?** En welke klimaatprojecten we graag als Stad in de kijker zetten?
- **Wat jij kan doen?** En welke eenvoudige tips voor huis en tuin je vast zullen inspireren?

Water in de stad, een uitdaging

Laten we de natuur haar gang gaan, dan valt neerslag op een min of meer doorlaatbare bodem. Het regenwater sijpelt deels in de grond en de rest van het water wordt opgenomen door planten of vertraagd afgevoerd via beken of sloten.

Maar dat is buiten de mens gerekend.

Beton, asfalt en **verharde oppervlakken** zorgen er - vooral in steden - voor dat regenwater minder makkelijk de grond in kan sijpelen en er verdroging optreedt.

Daarnaast is er bijna **geen bovengronds oppervlakte-waternet** meer. Waterlopen, beken, vijvers en waterplassen verdwijnen uit de stad. Regenwater wordt versneld afgevoerd via de riolering en kan stroomafwaarts voor overstromingen zorgen, zeker bij hevige regenval.

Om het water in goede banen te leiden, moeten we ruimte maken voor water.

- Water opnieuw zichtbaar maken in de straat
- Natuurlijke infiltratie en buffering van regenwater integreren in de publieke ruimte.

Wat hard is, maken we dus bij voorkeur weer zacht.

Ontharden betekent meer ruimte voor water, natuur en bodem.

The background of the entire page is a photograph of a grassy field. In the foreground, there is a red frisbee on the left, a blue ball on the right, and a blue and green toy in the center. Behind the field is a thick, dark green hedge or wall of bushes.

Het Klimaatadaptatieplan #VANRSL

Een team van experts geeft inspiratie
en handvaten om de ruimte rondom
ons klimaatbestendiger te maken.

Nu, maar ook in de toekomst.

Meer ruimte voor water in de stad

Het Klimaatadaptatieplan deelt Roeselare op in **vier verschillende landschappen** die elk een eigen rol vervullen.

01

Meer water in de beekvalleien

In Roeselare situeren de beekvalleien zich rond de Mandel, de Duivelsbeek, de Collienvijverbeek, de Krommebeek, de Ondelededeek, de Babilliebeek en de Kanaalzone. Deze beekvalleien zijn belangrijk in de omgang met wateroverlast, hitte en droogte.

De waterlopen zorgen voor een vertraagde afvoer van regenwater en kunnen de tastbare gevolgen van hitte verminderen in de stedelijke omgeving.

De waterlopen moeten dus meer ruimte krijgen. Zo verkleint de kans op overstromingen in verstedelijkt gebied.

02

Bufferen in de bedrijvige stadsrand

Het tweede type landschap spitst zich toe op de bedrijventerreinen aan de Grote Ring en de Kanaalzone, Ringweg, autosnelweg en het Kanaal Roeselare-Leie.

Het doel is om zo veel mogelijk water te bufferen op de bedrijventerreinen en de grote invalswegen. Dit water wordt hergebruikt of geïnfiltreerd, en is een belangrijke buffer voor droge periodes.

03

Ontharden van woonwijken, dorpkeren en lintbebouwen

Het verharde deel van Roeselare tussen de Kleine Ring en de Grote Ring willen we meer gaan openbreken.

Het ontharden van wegen, parkings of opritten maakt de bodem meer doorlaatbaar zodat regenwater opnieuw de grond kan insijpelen. Groen en water krijgen ruimte.

04

Lokale maatregelen in de historische stadskern

De historische stadskern is het meest verharde deel van de stad waar ook veel waterlopen overwelfd zijn. De bebouwing is er heel compact en er is te weinig groen.

Hier nemen we zoveel mogelijk lokale maatregelen. Zo mag er niet meer verhard worden dan strikt noodzakelijk en wordt er meer rekening gehouden met groen (koelte), waterberging (tegen wateroverlast) en infiltratie (tegen droogte).

Klimaatrobuuste principes

Het Klimaatadaptatieplan #VANRSL bevat ook enkele klimaatrobuuste principes om te hanteren..

01

Bewust (her)gebruik van water

Om de droogte te bestrijden, omvat het Klimaatadaptatieplan twee duidelijke pistes: het aanvullen van de grondwatertafel door infiltratie (insijpelen van regenwater in de bodem) en het streven naar waterhergebruik door circulaire waterstromen op verschillende schalen.

02

Koelteplekken

Willen we minder hitte en meer koelte in de stad of eigen tuin, dan zijn **bomen** de beste oplossing. Ze geven schaduw en zorgen door hun verdamping voor verkoeling van de luchttemperatuur.

Ook **verdamping van water** zorgt voor verkoeling. Dit heeft het grootste effect wanneer het water stroomt, beschaduwd of voldoende diep is.

Denken we aan koelte, dan is ook het materiaal van straten of daken belangrijk. Zwart trekt hitte aan, een groendak is hitte-afwerend.

Tot slot is het belangrijk om zoveel mogelijk zuidgerichte gevels af te schermen van de zon en ook schaduwplekken te voorzien aan zitbanken, speelpleintjes of loop- en fietsroutes.

03

Meer groen en biodiversiteit

Klimaat en biodiversiteit gaan hand en hand. Er wordt bekeken welke bomen- en plantensoorten in de Roeselaarse bodem kunnen gedijen bij drogere zomers en nattere winters.

04

Groen-blauw netwerk in de stad

Groen en water maken de stad aangenamer en zorgen voor zuurstof en ontspanning. Groenblauwe assen die groen en water verbinden, connecteren we tot een zacht netwerk. De assen brengen meer biodiversiteit in de stad en gaan hittestress, wateroverlast en droogte tegen.

Benieuwd naar het **volledige
Klimaatadaptatieplan?**

Surf dan snel naar

www.klimaatswitch.be/klimaatadaptatieplan

Inspirerende projecten in eigen stad

Kerelswaterplein

Op het Kerelsplein speelt water een cruciale rol. Een **slim regenwaterbekken** zal wateroverlast tegengaan, maar ook sport- en jeugdvoorzieningen van water voorzien.

Het sport- en speelplein ligt langs de Collievijverbeek en is heel overstromingsgevoelig. Dankzij het nieuwe regenwaterbekken stroomt het water vanop de verharde site niet meer naar de beek en is er daar dus minder kans op wateroverlast.

Het hemelwater wordt hergebruikt in de sportaccommodaties op de site en op het speelplein. Ook de stedelijke groendienst zal dit water gebruiken voor irrigatie van planten en bloemen in de omgeving.

Het teveel aan regenwater wordt – via een buizenstelsel onder het voetbalveld – geïnfiltreerd in de bodem. En dat is dan weer goed voor het grondwaterpeil in de regio.

Kerelswaterplein

Groene parking Schiervelde

Met de heraanleg van de parkeerplaatsen aan het nieuwe zwembad op site Schiervelde transformeerde de verharde vlakte in een groene en aantrekkelijke parking.

Er werden nieuwe bomen aangeplant en dankzij **waterdoorlatende parkeervlakken** kan het water voortaan beter infiltreren in de bodem.

Er werd 2.500 m² onthard om plaats te maken voor 52 bomen, 15.700 haagplanten, 800 heesters en 7.150 bloembollen. Een buffergracht ontlast de Mandel bij hevige regenval.

Een klimaatrobuuste site dus die ook nog eens perfect past bij de look en feel van het nieuwe zwembad.

Een klimaatrobuuste site

Nieuwe woonwijk als pionier

Nooit eerder in Roeselare werd het klimaateffect zo in het achterhoofd gehouden als bij de inrichting van de nieuwe woonwijk Roobaertpark. Ook de focus op de **kwalitatieve inrichting van de publieke ruimte** was ongezien.

Zo moet er **veel groen** aanwezig zijn, voldoet de **waterbuffering** aan de strengste normen die ooit in Roeselare werden opgelegd, hebben zwakke weggebruikers altijd voorrang en wordt voor dit woongebied ook in collectieve termen gedacht (deeltuinen bijvoorbeeld).

De principes rond duurzaamheid worden ook doorgetrokken naar andere nieuwe verkavelingen.

Duurzame verkavelingen

Avontuurlijk spelen in Pastoorsbos

De verwaarloosde, drassige grasvlakte van dit parkbos werd **een plek vol natuurbeleving en speelmogelijkheden**. En dat allemaal in het centrum van Beveren!

De waterpoel en het oude grachtenstelsel werden in ere hersteld en uitgebreid met moeraszone. De grasvlakte werd gedraineerd en is nu een lig- en speelweide. De gerooide bomen worden goed gebruikt als speelconstructies langs het fiets- en wandelpad.

Spelen met en rond water

Meer groen en water in de Godelievewijk

De wijk is opgebouwd rond (het oude bekken van) de Sint-Amandsbeek en heeft vaak te kampen met overstromingen. Toch wordt de aanwezigheid van water meer bekeken als opportuniteit dan als probleem.

Door de integratie van bufferbekkens en infiltratiezones wordt 'water' een sfeermaker en rustbrenger. Meer ruimte voor groen en water zorgt voor **kwalitatieve groenzones** en meer biodiversiteit. Er komen brede fiets- en voetpaden tussen de groenzones waardoor ook de leefbaarheid in de wijk verhoogt.

Het herwaarderen van de Sint-Amandsbeek gaat dus veel verder. Een **groenblauw** netwerk geeft de buurt een nieuw élan.

Ontharding in Beitem

Ruimte voor water in Beitem

Ook in Beitem krijgt water alle ruimte en wordt het in goede banen geleid.

Waar mogelijk wordt **onthard**, want een doorlaatbare bodem is belangrijk in de strijd tegen wateroverlast. Open buffergrachten, bufferbekkens en **regenwaterbuffering** in de riolering vangen hoge pieken neerslag op.

Samen met het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en Aquafin zet de Stad alles op alles zodat **afvalwater** pas na zuivering terug de natuur ingaat. Het aanleggen van een gescheiden riolering is daarbij een grote stap.

Foto: burO Groen

Groener alternatief voor industriezone Onledebeek-Krommebeek

Doordat het bedrijvenpark Beveren-Krommebeek doorsneden wordt door de Krommebeek, kreeg de zone in het verleden vaak te kampen met wateroverlast.

Natuurlijke **bufferbekkens** en laaggelegen **groene zones** compenseren de verharding op de bedrijfsperscelen. Ze geven de beek extra ruimte om gecontroleerd buiten haar oevers te treden. De nieuwe groenzones geven volop kansen voor de ontwikkeling van natte natuur en ook op de hoger gelegen gronden ligt de focus vooral op groen en bomen. Het beheer van het gebied gebeurt onder andere via begrazing van schapen.

Het bedrijvenpark is zoveel meer geworden dan enkel industrieterrein. 15 hectare van het gebied biedt ruimte aan groen en water.

Een groener alternatief

Watergebonden fauna en flora

Bufferbekken Onledebeek

De aanleg van het gecontroleerde overstromingsgebied aan de Onledebeek moest het risico op wateroverlast beperken voor het centrum van Beveren. Met succes!

De plas en twee poelen zijn ecologisch heel waardevol en trekken heel wat **watergebonden fauna en flora** aan. Bovendien zorgen deze plassen voor minimale onderhoudskosten op langere termijn.

Groendak SBS1

Op het platte dak van de opvang bij de Stedelijke Basisschool De Brug (SBS1) werd in 2004 een groendak aangeplant. Groendaken zijn daken waarvan de dakbedekking hoofdzakelijk bestaat uit **levende planten**. De plantensoorten zijn goed bestand tegen wind, hitte, vorst en uitdroging.

Dat ziet er niet alleen mooi uit, het zorgt voor een **betere waterhuishouding**, zorgt voor een langere levensduur van de dakbedekking, isoleert geluid, verhoogt de brandveiligheid en levert een positief luchtzuiverend effect.

Groene verademing in het Noordhof

Met de make-over van het plein Noordhof, trekt stad Roeselare de lijn van **vergroening in het centrum** door. Het park is een belangrijke fietsas dus centraal werd een comfortabel en breed fietspad aangelegd. Op die manier wordt het stadspark ook doorgetrokken tot aan de Noordstraat.

Heel wat nieuwe zitelementen en het groene kader maken van het plein in het stadscentrum een heel aangename plaats om te fietsen, wandelen of even te blijven zitten.

Extra zuurstof in de stad!

Een groene make-over

Elke druppel **telt!**

A man wearing a straw hat, a white tank top, and black shorts with a white floral pattern stands in a lush garden. He is smiling and looking towards the camera. Behind him is a bamboo fence, and the foreground is filled with green plants and yellow flowers. A white decorative swirl with an arrow points towards the man's hat.

Wat kan je zelf doen?

Tristans tips voor huis en tuin

Hallo, ik ben Tristan, 38 jaar en papa van 2 kinderen. Ik hou van de diversiteit van de natuur, maar ik ben ook bezorgd over het klimaat. Daarom ontwerp en realiseer ik ecologische tuinen, voor onze gezondheid, onze toekomst en die van onze kinderen.

Met de kurkdroge zomers van de laatste jaren komt 'water' meer en meer onder de aandacht. Of is het net de 'droogte'?

Water is essentieel, zowel voor ons als voor de natuur. Hoe droger de bodem, hoe sneller de aarde opwarmt. En hoe groter de opwarming, hoe droger en heter de bodem. Een vicieuze cirkel dus.

Zonder planten en bomen gaat de bodem opdrogen en verwoestijnen. Maar planten hebben water nodig, voor hun verdamping en verkoelend effect op de omgeving.

Samen bewust en duurzaam omgaan met water is een must om er meer en vooral blijvend van te kunnen genieten.

→ **Buffer** regenwater met **een wadi**

Inspiratie voor je (voor)tuin

Buffer regenwater met een wadi

Een wadi is een uitgegraven gedeelte in de tuin dat hemelwater verzamelt zodat het (ook na hevige regenval) langzaam in de bodem kan infiltreren. Een 'waterafvoer door infiltratie' dus. Het is een lager gelegen stukje in je tuin waar de buizen van overlopen en dakgoten op aangesloten kunnen worden.

Het water stroomt dus niet in de riool, maar kan traag en rustig de grond indringen via een gootje. Deze simpele techniek zorgt voor ontlasting van het rioleringsstelsel en vult de grondwaterstand aan.

Een wadi hoeft niet groot te zijn en hoeft ook niet veel te kosten.

Zaai de wadi in met inheemse bloemen voor vochtige standplaatsen en maak er zo een extra mooie biotoop van. Probeer Engelwortel (Angelica), Gele lis (Iris) of Valeriaan (Valeriana) bijvoorbeeld.

Breek een tegel uit

Neem een straattegel weg en zet een klimplant in de plaats. Tegeltuintjes maken de straat niet alleen mooi, ze geven ook ruimte aan water.

De Stad kan jou hierbij helpen! Meer info op buurten.roeselare.be/tegeltuinen

Plant een boom

Een boom geeft je tuin sfeer! Hij nodigt uit om in te spelen en te klimmen. Bij hitte geven bomen schaduw en koelte. Er komen vogels en diertjes op af, en met zijn wortels zorgt een boom voor een betere afwatering in de bodem.

Bomen zijn belangrijk. Hou in je tuin wel rekening met de grootte van de boom in volwassen toestand en pas aan naar de ruimte die er is. Ook de grondsoort, standplaats en het beheer van de boom zijn factoren die belangrijk kunnen zijn bij de keuze. Twijfels? Laat je zeker bijstaan door een deskundige.

Heb je een kleine tuin? Denk dan vooral niet dat een boom er niet in past. Fruitbomen of kleine, zuilvormige bomen kunnen perfect. Ook in je voortuin kunnen bomen geplant worden. Zeker als je voortuin in het zuiden ligt, geeft een boom schaduw en verkoeling op warme dagen.

Had jij onlangs iets te vieren en kreeg je een Boombon #VANRSL? Wissel die dan snel in bij een lokale boomhandelaar en geniet straks van extra groen!

De juiste plant op de juiste plek

Planten in het wilde weg is geen goed idee. Is het vaak droog in je tuin, kies dan droogteresistente planten. Midditerraanse kruiden bijvoorbeeld, Carpinus Betulus (Haagbeuk) of Pulsatilla (Wildemanskruid).

Mulch met bladeren

Gebruik de bladeren van je bomen als mulch om de bodem mee te bedekken. Zo droogt hij minder uit.

Laat het gras maar groeien

Een gazon is leuk om in te spelen en ook nuttig. Door het gras kan regenwater makkelijker in de bodem sijpelen. Een tip is om droogteresistent gazon met microclover (kleine klaversoort) te zaaien. Maai dit niet tijdens een hittegolf. De klaver wordt niet bruin en zorgt voor groen en bloemen op natuurlijke wijze. Een kruidrijk gazon levert een bijdrage aan de biodiversiteit. Maai je het niet, dan heb je bloemen.

Sproei slim

Bij het watergeven van je (terras)planten verspil je beter niet te veel water. Niet alle planten hebben veel water nodig en automatische druppelbevoeiing helpt om gericht en efficiënt te besproeien.

Slim sproeien doe je trouwens door rekening te houden met de zon maar ook met de plek waar je sproeit en de kracht van je planten. Sproei wanneer de zon niet te fel schijnt zodat het water niet verdampt, sproei zo dicht mogelijk bij de grond en train je planten om water vast te houden. Probeer je planten minder vaak water te geven zodat je het maar één keer in de week moet doen.

Onthard of breek uit

Kies voor waterdoorlatende verhardingen (zoals dolomiet of grasdalen) in plaats van beton. Paadjes in schors of haksels zijn een alternatief voor klinkers.

Maak je dak of gevel groen

Aan de zuidkant van je woning zorgen klimplanten voor verkoeling. Ze filteren de uitstoot van wagens en zijn een lust voor bijen, vlinders en vogels. Informeer bij de Stad zeker ook eens naar de mogelijkheden om je plat dak groen te maken.

Klimaatvriendelijk wieden

Schoonmaakzijn of chemische middelen sijpelen tussen je tegels door in de grond. Met een hogedrukreiniger verbruik je dan weer te veel drinkwater. Ga aan de slag met staalborstel of schoffel, of voorkom onkruid tussen de voegen door regelmatig je terras en tuinpad te vegen. Ook zand tussen de voegen van je tegels borstelen voorkomt onkruid.

Vang regenwater op

Regenwater is gratis en ideaal om planten water te geven, zeker omdat er geen kalk in zit. Kies een methode om water op te vangen die bij je past:

- Vang regenwater op met een regenton
- Koppel de regenpijp af van het riool en laat het regenwater via de tuin weer de bodem insijpelen. Zo draag je bij aan het op peil houden van het grondwater en belast je de riolen minder bij fikse stortbuien.
- Plaats een regenput in je tuin.

Vergroen je balkon

Ook een kleine ruimte kan veel effect hebben! Kan je een klimplant laten groeien? Of groenten en fruit kweken? Hoe groener je balkon, hoe meer je bijdraagt aan een goede biodiversiteit.

Was de wagen
met emmer
en spons

Slimme tips voor je huis

Spaarzame toiletspoeling

Heb je nog een oud spoelsysteem? Vervang het door een systeem met een spaartoets waarmee je twee verschillende hoeveelheden spoelt en heel wat water bespaart.

Spring snel onder de douche

Neem je een bad, dan verbruik je al snel meer dan 100 liter water. Bij een gemiddelde douchebeurt is dat de helft. Investeer ook in een waterbesparende doucheknop. Een goede spaardoucheknop bespaart 40 à 50% water en geeft toch hetzelfde comfort.

Grote wasjes

Een halfvolle wasmachine is minder efficiënt en verbruikt meer water per kilogram was. Wassen met een volle machine is dus de boodschap.

Repareer lekkende kranen

En controleer je watermeter geregeld. Grote lekken zijn soms onzichtbaar. Check dus regelmatig je meter, bijvoorbeeld voor en na een weekendje weg.

Draai de kraan dicht

Draai de kraan dicht

Zeker tijdens het tanden poetsen. Laat ook tijdens het handenwassen en scheren de kraan niet nodeloos open staan.

Eén grote afwas...

... is misschien minder aangenaam maar wel beter voor je waterverbruik dan verschillende kleintjes.

Was de wagen met emmer en spons

Het is een ouderwetse manier maar ze verbruikt veel minder water dan wassen met de tuinslang. Daarvoor heb je ongeveer 150 liter nodig.

Gebruik je restwater creatief

In huis heb je veel restwater. Het eerste koude water van de douche bijvoorbeeld of het spoelwater van groenten. Vang het op en geef het aan je planten.

Een zandfilter is beter voor je zwembad

Zandfilters laten je water langer meegaan dan de klassieke INTEX filters. Het is een eenmalige investeringskost die snel terugverdiend zal worden.

Switch je mee met de Stad?

De Stad heeft interessante projecten waar ook jij kan aan deelnemen. Zo maken we samen werk van een stad waar het fijn en duurzaam leven is, nu en in de toekomst.

Denk aan: jaarlijkse boomplantacties, de Boombonnen #VANRSL, Tuinrangers die je tuin klimaatrobuust maken, groepsaankoop regentonnen, Tegeltuintjes #VANRSL, Druppelcoaches #VANRSL die advies geven over zuinig omgaan met water in je tuin ...

Een overzicht van alle lopende projecten vind je steeds op www.klimaatswitch.be of volg ons op Facebook!

**‘t is schoon
wat we samen
doen voor onze
toekomst**

Benieuwd naar wat de Stad nog zoal doet voor het
klimaat? Surf dan snel naar **www.klimaatswitch.be**.
Volg ons ook op **facebook!**

